

Ny Bokin'i Joela sy ny Fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito ao Laodikia — Laharana Efatra amby Efapolo

Jeff Pippenger
2026-02-10

Laharana Fahaefatra amby Efapolo

Tamin'ny taona 1844, ny foto-pampianarana momba ny Sabata andro fahafito dia novahana tombo-kase, ary avy eo nasongadina tamin'i Rahavavy White rehefa nijery tao anatin'ny fiaran'ny fanekena izy. Noraketiny koa fa amin'ny andro farany dia nanana izany fanamafisana avy any an-danitra izany ihany koa ny foto-pampianarana momba ny fahatongavana ho nofo. Ny Sabata andro fahafito dia maneho ny fahazavana manokana avy amin'ny fiara rehefa nanomboka ny Andro Fanavotana tandindona, ary ny Sabata taona fahafito kosa dia maneho ny fahazavana manokana avy amin'ny fiara rehefa tonga amin'ny famaranana azy ny Andro Fanavotana tandindona.

Ny foto-pampianarana momba ny fahatongavana ho nofo dia aseho ara-tandindona ao amin'ilay fiantsoana masina farany ao amin'ny Levitikosy faha-telo amby roapolo; izy no omega mifandraika amin'ny Sabata andro fahafito, izay fiantsoana masina voalohany eo am-piandohan'ny Levitikosy faha-telo amby roapolo. Io Sabata voalohany io dia maneho ny herin'Andriamanitra amin'ny famoronana, ary ny Sabata farany kosa maneho ny heriny amin'ny famoronana indray. Io Sabata voalohany io dia aschon'ny isa "23" ary ny farany kosa aschon'ny isa "252."

Ireo tandindona roa ireo no toy ny fanohanana amin'ny tendrony roa amin'ny Levitikosy telo amby roapolo, ary toy izany koa no maha-fanohanana amin'ny tendrony roa ny tantaran'ny Milerita. Ny taona 1798 no fahatanterahan'ny 2.520 taona nanamelohana ny fanjakan'i Isiraely avaratra, ary ny 2.300 taona kosa dia tanteraka tamin'ny 22 Oktobra 1844. Raha nentina niditra tao amin'ny fitoerana masina Sister White ka nibanjina ny Didy Folo, dia naneho an'ohatra ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany izay manaraka an'i Kristy ao amin'ny Efitra Indrindra Masina izy, raha Izy mamita ny asany fampihavanana. Ny fizahan-toetra momba ny tempoly dia ny fizahan-toetry ny fanarahana ny Zanak'ondry na aiza na aiza alehany.

Ireo no tsy mba voaloton'ny vehivavy; fa virijina izy. Ireo no manaraka ny Zanak'ondry na aiza na aiza alehany. Ireo no navotana avy tamin'ny olona, ho voaloham-bokatra ho an'Andriamanitra sy ho an'ny Zanak'ondry. Apokalypsy 14:4.

Rahavavy White, amin'ny maha-mpaminany azy, dia nampiseho an-tsary ireo mahatoky tany am-piandohana izay niditra tao amin'ny Toerana Masina Indrindra tamin'ny finoana; ary tamin'ny fanaovany izany dia nanome ohatra ny amin'ireo mahatoky amin'ny farany izay miditra amin'ny finoana ao amin'ny Toerana Masina Indrindra, ary avy eo mibanjina ao anatin'ny fiara fanekena. Izay hitany voazava ao dia ny fotopampianaran'ny fahatongavana ho nofo, dia ny fahavitan'ny

fampihavanana ho iray. Hitany ireo kerobima roa manarona, izay maneho ny Sabata roa, dia ny amin'ny famoronana sy ny famoronana indray. Hitany ny 252 eo amin'ny lafiny iray amin'ny fiara fanekena, ary ny 23 eo amin'ny lafiny ilany, ka fantany fa, mifanaraka amin'ny famoronana sy ny famoronana indray, ny 23 dia maneho ny fanambadian'ny maha-Andriamanitra amin'ny maha-olombelona; ary hitany ny 252 ho tandindon'ny fiovan'ny olombelona ho olona iray izay natambatra amin'ny maha-Andriamanitra.

Tsy tokony hesorina ny rakotry ny famindram-po, ka noho izany ny fijerin'i Rahavavy White ny tao anatiny dia fanambarana manokana; ary ara-paminaniana, ny sary aseho dia natao kokoa ho an'ny andro farany noho ny andro niainany. Amin'ny fijerena no anovana antsika. Ny fitsapana momba ny tempoly dia i Kristy mitarika ny vahoakany virjiny ho ao amin'ny tempoliny, tsikelikely. Ny fahamarinana ara-paminaniana dia maneho ireo dingana eo amin'ny lalana izay nohazavain'ny hafatry ny Antso amin'ny Mamatonalina.

Ny tempolin'ny Milerita nandritra ny enina amby efapolo taona dia dingana iray.

Ny tempolin'olombelona amin'ny “23” dia dingana iray (lahy sy vavy no namoronany azy ireo).

Ny fananganan'i Kristy ny tempoliny ao anatin'ny telo andro dia dingana iray.

Ny trano firaketana dia ny tempolin'i Malakia.

Nohadiovin'i Nehemia tamin'ny fandotoan'i Tobia ny trano fitahirizana.

Io tempoly io no nahitan'i Hilkia mpisoronabe ny soratr'i Mosesy tamin'ny andro fifohazana nataon'i Josia mpanjaka.

Ny tempoly nodiovin'i Nehemia tamin'ny fanazimbazimbana dia ilay tempoly ihany izay nodiovin'i Kristy indroa tamin'ny “fanazimbazimbana masina” araka ny ambaran'i Rahavavy White.

Ang kabaong sa damgo ni Miller maoy usa ka ang-ang.

Rehefa tafiditr'i Kristy ho ao amin'ny Efitra Indrindra Masina ireo mahatoky Azy, dia tarihiny izy ireo, araka ny naseho tamin'ny alalan-dRahavavy White, ho eo amin'ny fiaran'ny fanekena, atsangany ny rakotra famindrampo, ary avelany hijery ao anatiny izy ireo. Rehefa mijery ao anatiny izy ireo dia hitany fa ny fampianarana momba ny fahatongavan'Andriamanitra ho nofo sy ny Sabata andro fahafito dia samy voahodidin'ny famirapiratana malefaka. Tsipika eo ambonin'ny tsipika, ireo izay manaiky ireo fampianarana izay “voahodidin'ny famirapiratana malefaka” dia miray laharana amin-dRahavavy White, miditra ao amin'ny Efitra Indrindra Masina amin'ny finoana ary mijery ao anatin'ny fiaran'ny fanekena.

Ny mpaminany fahiny dia niteny mazava kokoa momba ny andro farany noho ny andro izay niainany. Rehefa ireo mpaminany fahiny ireo ihany no tonga ampahany amin'ny fijoroana vavolombelona, dia misolo tena ny olon'Andriamanitra amin'ny andro farany izy ireo, ary ny olon'Andriamanitra amin'ny andro farany dia ny iray alina sy efatra arivo sy iray hetsy. Rahavavy White angamba no mpaminany fahiny manan-danja indrindra, satria ny fanoharana rehetra ataony

dia misolo tena ny tantara alpha an'ny tantara omega an'ilay iray alina sy efatra arivo sy iray hetsy. Ny mpaminany rehetra dia maneho ny sisa, nefa Rahavavy White koa dia misolo tena tantara fanombohana iray izay tanteraka ao amin'ny tantara famaranana—hatramin'ny litera farany mihitsy.

Tamin'ny tantara fototra alfa, dia nalaina tao amin'ny Efitra Masina Indrindra ao amin'ny fitoerana masina any an-danitra, tao amin'ny fahitana, i Sister White. Raha vao tonga tao izy, dia nasandratra ny seza famindram-po teo ambonin'ny fiaran'ny fanekena, dia seza izay tsy tokony hesorina, mba hahafahan'i Sister White mibanjina ny tao anatiny, izay nahitany ny Didy Folo.

«Tao amin'ny fitoerana masina indrindra dia nahita fiaran'ny fanekena aho; volamena madio indrindra no nandrakotra ny tampony sy ny sisiny. Teo amin'ny fiaran'ny fiara roa dia nisy kerobima tsara tarehy, samy naninjitra ny elany hivelatra hanarona azy. Nifampitodika ny tavany, sady nijery nidina izy. Teo anelanelan'ny anjely dia nisy fandroana ditin-kazo manitra volamena. Ambonin'ny fiara, teo amin'izay nijoroan'ny anjely, dia nisy voninahitra mamirapiratra indrindra, izay tahaka ny seza fiandrianana itoeran'Andriamanitra. Jesosy nitsangana teo anilan'ny fiara; ary raha niakatra teo aminy ny vavak'ireo olona masina, dia nisavoana ny ditin-kazo manitra tao amin'ny fandroana, ka natolony niaraka tamin'ny setroky ny ditin-kazo manitra ho eo amin'ny Rainy ny vavak'izy ireo. Tao anatin'ny fiara dia nisy ny siny volamena nisy mana, ny tehin'i Arona izay nitsimoka, ary ny takela-bato izay miforitra tahaka ny boky. Nosokafan'i Jesosy ireo, ka hitako teo aminy ny Didy Folo voasoratra ny rantsan-tànan'Andriamanitra. Teo amin'ny takela-bato iray dia nisy efatra, ary teo amin'ny iray hafa enina. Ireo efatra teo amin'ny takela-bato voalohany dia namirapiratra mihoatra noho ireo enina hafa. Fa ny fahefatra, dia ny didy momba ny Sabata, no namirapiratra ambonin'izy rehetra; fa ny Sabata dia natokana hotehirizina ho fanomezam-boninahitra ny anarana masin'Andriamanitra. Nahatalanjona ny Sabata masina—nisy faribolan'ny voninahitra manodidina azy rehetra. Hitako fa tsy nofantsihana tamin'ny hazo fijaliana ny didy momba ny Sabata. Raha izany no izy, dia nofantsihana koa ireo didy sivy hafa; ary afaka mandika azy rehetra isika, tahaka ny ahafahantsika mandika ny fahefatra. Hitako fa Andriamanitra tsy nanova ny Sabata, satria Izy tsy miova na oviana na oviana. Fa ny papa no nanova azy avy tamin'ny andro fahafito ho amin'ny andro voalohany amin'ny herinandro; satria izy no tokony hanova fotoana sy lalàna.» Early Writings, 32.

Ny fotopampianaran'ny Sabata andro fahafito no fotopampianarana alfa tamin'ny tantara fototra nanorenana ny hetsika Millerita, izay nanomboka tamin'ny maha-hetsika Millerita Filadelfiana azy, avy eo niova ho amin'ny maha-hetsika Millerita Laodiseana azy tamin'ny 1856, ary avy eo ho amin'ny Fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito Laodiseana tamin'ny 1863. Rahavavy White dia manondro koa ny fotopampianarana omega ao amin'ny tantaran'ny andro farany, rehefa miova ho amin'ny hetsika Filadelfianan'ny iray hetsy sy efatra arivo sy iray alina ny hetsika Laodiseanan'ny iray hetsy sy efatra arivo sy iray alina. Ny fahazavana alfa sy omega dia asehon'ny fotopampianaran'ny Sabata andro fahafito sy ny fotopampianaran'ny fahatongavana ho nofo.

“Ireo izay miombona amin'Andriamanitra dia mandeha eo amin'ny fahazavan'ny Masoandron'ny Fahamarinana. Tsy manala baraka ny Mpanavotra azy ireo izy amin'ny

fanimbana ny lalany eo anatrehan'Andriamanitra. Mampirapiratra aminy ny fahazavana avy any an-danitra. Arakaraka ny anatonany ny famaranana ny tantaran'ity tany ity no mampitombo indrindra ny fahalalany an'i Kristy sy ny faminaniana momba Azy. Sarobidy tsy manam-petra eo imason'Andriamanitra izy ireo; satria miray amin'ny Zanany. Aminy, ny tenin'Andriamanitra dia feno hatsaran-tarehy sy fahalemam-panahy mihoatra noho ny zavatra rehetra. Hitany ny maha-zava-dehibe azy. Aseho aminy ny fahamarinana. Ny fampianarana momba ny fahatongavana ho nofo dia rakotry ny famirapiratana malefaka. Hitany fa ny Soratra Masina no fanalahidy manokatra ny zava-miafina rehetra sy mamaha ny fahasarotana rehetra. Ireo izay tsy nety nandray ny fahazavana sy nandeha tao amin'ny fahazavana dia tsy ho afaka hahatakatra ny zava-miafin'ny toe-panahy araka an'Andriamanitra, fa ireo izay tsy niasala nitondra ny hazo fijaliana sy nanaraka an'i Jesosy kosa dia hahita fahazavana ao amin'ny fahazavan'Andriamanitra.” The Southern Watchman, 4 April 1905.

Ny “fotopampianarana momba ny fahatongavana ho nofo” dia antsoina koa hoe “misterin'ny toe-panahy araka an'Andriamanitra.”

Ary tsy azo lavina fa lehibe ny zava-miafin'ny toe-panahy araka an'Andriamanitra: Andriamanitra naseho tamin'ny nofo, nohamarinina tao amin'ny Fanahy, hitan'ny anjely, notorina tamin'ny jentilisa, ninoana teo amin'izao tontolo izao, nakarina ho any amin'ny voninahitra. 1 Timoty 3:16.

Ny “zava-miafina” dia miafina mandra-pahatongan'ny taranaka farany, amin'izay vao hitan'ny mahatoky fa ny fotopampianarana momba ny Fahatongavana ho nofo no omega amin'ny Sabata andro fahafito.

Dia ny zava-miafina izay nafenina hatramin'ny fahagola sy hatramin'ny taranaka maro, nefa ankehitriny dia naseho tamin'ny olony masina; dia ireo no tian'Andriamanitra hampahafantarina ny haren'ny voninahitr'izao zava-miafina izao any amin'ny jentilisa, dia Kristy ao anatinareo, fanantenana ny amin'ny voninahitra. Kolosiana 1:26, 27.

Mety tokoa raha ny Kolosiana 1:26 no miresaka ny amin'ny “zava-miafina” iray izay “nafenina”, nefa io zava-miafina io dia “naharihary” amin'ny andro farany. Ny fahazavana ara-paminaniana dia aseho miharihary rehefa voavaha tombo-kase ny faminaniana, araka ny aseho ao amin'ny Daniela toko faha-roa ambin'ny folo, izay amin'ny faran'ny 1,260 andro, amin'ny andro farany, dia misy faminaniana voavaha tombo-kase. Ilay faminaniana izay nafenina hatramin'ny taranaka nifandimby dia voavaha tombo-kase, ary io faminaniana io no fahamarinana izay, rehefa voavaha tombo-kase, dia ilay “voninahitra” ampahafantarina amin'ny jentilisa amin'ny lalàn'ny Alahady. Io zava-miafina io dia Kristy ao anatinareo, fanantenana ny amin'ny voninahitra, izay tanterahina amin'ny andron'ny fanenoan'ny trompetra fahafito.

Fa amin'ny andron'ny feon'ny anjely fahafito, rehefa hanomboka hitsofoka izy, dia ho tanteraka ny zava-miafin'Andriamanitra, araka izay nambarany tamin'ny mpanompony, dia ny mpaminany. Apokalypsy 10:7.

Mety tokoa raha nanomboka naneno tamin'ny andro fahafolon'ny volana fahafito ny feon'ny anjely fahafito, araka ny aseho ao amin'ny Apokalypsy 10:7. Ny anjely fahafito dia aseho koa ho

ny loza fahatelo, ary ny loza roa voalohany dia ny Islama, ka izany no manome vavolombelona roa fa ny loza fahatelo dia ny Islama. Tapitra ny zava-miafin'Andriamanitra rehefa maneno ny trompetran'ny Islama.

Ao amin'ny tantaran'ny trompetra fahafito, ny foto-pampianarana momba ny Fahatongavana ho nofo, izay zava-miafin'i Kristy ao anatinareo, na ny fampiraisana ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona, araka ny nasehon'i Kristy fony Izy nitafy nofo maha-olombelona ho eo Aminy; ireo kandida izay ho isan'ny iray hetsy sy efatra arivo sy iray alina dia hosedraina raha manana ny diloilo sy ny finoana ilaina izy mba hiditra ao amin'ny Toerana Masina Indrindra. Raha misalasala izy, dia hilatsaka aminy ny aizina; raha manaraka ny Zanak'ondry any amin'izay alehany izy, dia hotarihina hijery ao anatin'ny fiara. Ao anatin'ny fiara no hahitany ny foto-pampianarana momba ny Sabata andro fahafito sy ny foto-pampianarana momba ny Fahatongavana ho nofo.

Na dia manan-danja tokoa aza ireo foto-pampianarana roa ireo, ny ifantohako dia tsy ny fahazavan'ny alfa sy omega, fa ny nanehoan'ilay mpaminanivavy ny vahoakan'Andriamanitra miditra ao amin'ny fitoerana masina any an-danitra sy mibanjina ao anatin'ny fiaran'ny fanekena. Tsy maintsy misy teboka iray ao amin'ny tantaran'ireo efatra alina amby efatra arivo sy iray hetsy, amin'ny andro farany, izay itondrana ireo efatra alina amby efatra arivo sy iray hetsy ho ao amin'ny Efitra Masina Indrindra mba hibanjinany ny fiara misokatra.

Raha manana ny finoana hino fa ny mpaminany dia maneho ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany ianao, ary koa manana ny finoana fa i Rahavavy White dia nahazo tsindrimandry tahaka ny mpaminany hafa rehetra ao amin'ny Baiboly amin'ny lafiny rehetra—dia tsy maintsy ekena ho marina ny fampiharana izay vao nambarako. Ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina dia tsy maintsy manaraka an'i Kristy, amin'ny finoana, ho ao amin'ny Efitra Indrindra Masina, araka ny lazain'i Rahavavy White fa nataon'ny mahatoky tamin'ny 22 Oktobra 1844. Nisy sokajy roa naseho tamin'izany, dia ireo izay nandà tsy hiditra amin'ny finoana, ary ireo izay niditra.

“Naverina niverina tamin'ny fitoriana ny fiavian'i Kristy voalohany aho. Jaona dia nirahina tamin'ny fanahy sy ny herin'i Elia hanomana ny lalan'i Jesosy. Ireo izay nandà ny fijoroana vavolombelon'i Jaona dia tsy nahazo tombontsoa tamin'ny fampianaran'i Jesosy. Ny fanoherany ny hafatra izay naminany mialoha ny fihaviany no nametraka azy teo amin'ny toerana izay tsy hahafahany handray mora foana ny porofo matanjaka indrindra fa Izy no Mesia. Satana no nitarika ireo izay nandà ny hafatr'i Jaona handroso lavidavitra kokoa ihany koa, ka handà sy hanombo hazo fijaliana an'i Kristy. Tamin'ny nanaovany izany dia nametraka ny tenany teo amin'ny toerana izay tsy hahafahany mandray ny fitahiana tamin'ny andro Pentekosta, izay tokony hampianatra azy ny lalana mankany amin'ny fitoerana masina any an-danitra. Ny fahatriaran'ny efitra lamba tao amin'ny tempoly dia naneho fa ny fanatitra sy ny fombafomba jiosy dia tsy horaisina intsony. Efa natolotra ny Fanatitra lehibe sady efa nekena, ary ny Fanahy Masina izay nidina tamin'ny andro Pentekosta no nitondra ny sain'ny mpianatra hiala tamin'ny fitoerana masina ety an-tany ho any amin'ilay fitoerana masina any an-danitra, izay nidiran'i Jesosy tamin'ny rany ihany, mba handrotsahany amin'ny mpianany ny soa azo avy amin'ny fanavotany. Fa ny Jiosy kosa dia navela tao anatin'ny aizina tanteraka. Very

tamin'ny mazava rehetra izay nety ho azony momba ny drafi-pamonjena, nefa mbola nitoky tamin'ny fanatitra sy ny fanomezany tsy misy ilana azy ihany izy. Efa naka ny toeran'ilay fitoerana masina ety an-tany ny fitoerana masina any an-danitra, kanefa tsy nanana fahalalana momba izany fiovana izany izy. Koa noho izany dia tsy nahazo tombontsoa tamin'ny fanelanelanan'i Kristy tao amin'ny fitoerana masina izy."

"Maro no mijery amin-tahotra lalina ny nataon'ny Jiosy tamin'ny nandavany sy nanombohany an'i Kristy; ary rehefa mamaky ny tantaran'ny fampahoriana mahamenatra nahazo Azy izy, dia mihevitra fa tia Azy, ary tsy ho nandà Azy tahaka ny nataon'i Petera, na ho nanombo Azy tahaka ny nataon'ny Jiosy. Fa Andriamanitra, Izay mamaky ny fon'ny olona rehetra, dia nampahatra fitsapana ilay fitiavana an'i Jesosy izay nolazainy fa tsapany. Ny lanitra rehetra dia nijery tamin'ny fahalianana lalina indrindra ny fandraisana ny hafatry ny anjely voalohany. Nefa maro tamin'izay nilaza fa tia an'i Jesosy, ary nandatsa-dranomaso rehefa namaky ny tantaran'ny hazo fijaliana, no naneso ny filazantsara mahafaly momba ny fihaviany. Raha tokony handray ny hafatra tamin-kafaliana izy, dia nambaran'izy ireo fa fitaka izany. Halany izay tia ny fisehoany, ary noroahiny hiala tao amin'ny fiangonana ireo. Izay nandà ny hafatra voalohany dia tsy afaka nahazo tombontsoa tamin'ny faharoa; ary tsy nahazo tombontsoa tamin'ilay antso tamin'ny misasakalina koa izy, izay natao hanomanana azy hiditra miaraka amin'i Jesosy amin'ny finoana ho ao amin'ny fitoerana masina indrindra ao amin'ny fitoerana masina any an-danitra. Ary noho ny nandavany ireo hafatra roa teo aloha, dia nanamaizina ny fahalalany izy ka tsy mahita hazavana ao amin'ny hafatry ny anjely fahatelo, izay mampiseho ny lalana mankany amin'ny fitoerana masina indrindra. Hitako fa tahaka ny nanomboan'ny Jiosy an'i Jesosy no nanomboan'ireo fiangonana ara-dalàna anarana fotsiny ireo hafatra ireo koa, ka noho izany dia tsy manana fahalalana ny amin'ny lalana mankany amin'ny fitoerana masina indrindra izy, ary tsy afaka handray tombontsoa amin'ny fanelanelanan'i Jesosy ao. Tahaka ny Jiosy, izay nanolotra ny fanatiny tsy misy ilana azy, dia manolotra ny vavaka tsy misy ilana azy ho any amin'ilay efitra izay efa nialan'i Jesosy izy; ary Satana, faly amin'izany fitaka izany, dia mitondra toetra ara-pivavahana, ka mitarika ny sain'ireo milaza tena ho Kristiana ireo ho any aminy, ka miasa amin'ny heriny sy ny famantarany ary ny fahagagana mandainga, mba hampiraikitra azy ao amin'ny fandriky ny tenany." Early Writings, 259–261.

Ny Rahavavy White dia manondro ny fizotry ny fitsapana miandalana teo amin'ny tantaran'i Jaona Mpanao-batista sy Kristy, izay nifarana tamin'ny firodanan'ny Jiosy ho ao anatin'ny aizina tanteraka, mba hanehoana ilay tantara mitovy amin'izany tamin'ny andron'ny Millerita, izay tantara alfa an'ny Rahavavy White, ilay mpaminanivavy fahiny ho an'ny andro farany. Ny fitsapana momba ny aina na ny fahafatesana tany am-piandohana dia mikasika ny fidirana ao amin'ny Efitra Masina Indrindra na ny fandavana hanao izany. Ny fandavana hanao izany dia niteraka ilay aizina mitovy tamin'izay tonga tamin'ireo mpikomy tao amin'ny tantaran'ny Millerita, tahaka ilay tonga tamin'ireo Jiosy mpikomy tao amin'ny tantaran'i Kristy.

I Jesosy dia mandrakariva mampiseho ny fiafaran'ny zavatra iray miaraka amin'ny fiandohan'izany zavatra izany; koa rehefa nentina ho ao amin'ny Efitra Masina Indrindra i Rahavavy White ka nibanjina ny fiara misy ny fanekena misokatra, mifandray amin'ny fitsapana tamin'ny 22 Oktobra 1844, dia manondro izany fa ny iray hetsy sy efatra arivo amby efa-polo sy

efatra dia hosedraina amin'ny fanarahana ny Zanak'ondry ho ao amin'ny Efitra Masina Indrindra na ny fidirana ao amin'ny haizina mandrakizay tonga lafatra. Io zava-misy io dia miorina amin'ny finoana iray izay mahatakatra fa ireo mpaminany fahiny dia maneho ny olon'Andriamanitra amin'ny andro farany rehefa izy ireo ihany no tonga anisan'ny fijoroana voarakitra. Rahavavy White dia maneho ireo sokajy roa tonta.

“Raha tao anatin'izao toetry ny fahakiviana izao aho, dia nanonofy nofy izay nanao fahatsapana lalina tao an-tsaiko. Nanonofy aho fa nahita tempoly iray, izay nalehan'olona maro nitangorona. Izay ihany no hovanjena amin'ny hifaranan'ny andro izay hialoka ao anatin'izany tempoly izany. Izay rehetra nijanona tany ivelany dia ho very mandrakizay. Ny vahoaka maro tany ivelany, izay samy nandeha tamin'ny lalany avy, dia naneso sy nanaraby ireo izay niditra tao amin'ny tempoly, ka nilaza taminy fa fitaka fetsy ity drafi-pamonjena ity, ary raha ny marina dia tsy nisy loza na dia kely akory aza tokony hialana. Nisy aza tamin'izy ireo nisambotra ny sasany mba hisakanana azy tsy hirohotra hiditra ao anatin'ny manda.”

“Noho ny fahatahorako ny hohenjehin'ny fanesoana, dia nihevitra aho fa tsara kokoa ny niandry mandra-piparitahan'ny vahoaka betsaka, na mandra-pahafahako miditra tsy ho hitan'izy ireo. Kanjo nitombo ny isan'izy ireo fa tsy nihena, ary noho ny tahotra sao tratra aoriana loatra aho, dia niala haingana tao an-tranoko ka nanosika namakivaky ny vahoaka. Noho ny tebitebiko te-ho tonga ao amin'ny tempoly, dia tsy nahamarika na niraharaha ny hamaroan'ny olona nanodidina ahy aho. Raha vao niditra tao amin'ilay trano aho, dia hitako fa ny tempoly lehibe dia notohanana'ny andry tokana iray goavana indrindra, ary teo no namatorana zanak'ondry iray, efa voaviravira sy nandeha ra. Izahay izay teo dia toa nahalala fa io zanak'ondry io dia noviraviraina sy notorotoroina noho ny aminay. Izay rehetra niditra tao amin'ny tempoly dia tsy maintsy nandalo teo anoloany ka niaiky ny fahotany.

“Teo anoloan'ny Zanak'ondry dia nisy seza avo, ary teo amboniny no nipetrahan'ny antokona olona iray, izay hita ho feno hafaliana indrindra. Toa namirapiratra teo amin'ny tavany ny fahazavan'ny lanitra, ary nidera an'Andriamanitra izy ka nihira hiran'ny fisaorana feno fifaliana, izay toa ny feon-kiran'ny anjely. Ireo no tonga teo anoloan'ny Zanak'ondry, niaiky ny fahotany, nandray famelan-keloka, ary ankehitriny niandry tamim-pifaliana lehibe ny hisian'ny zava-nitranga mahafaly iray.”

“Na dia efa tafiditra tao anatin'ilay trano aza aho, dia nisy tahotra namely ahy, sy fahatsapam-pahamendrehana very fa tsy maintsy hanetry tena eo anatrehan'ireo olona ireo aho. Kanefa dia toa voatery nandroso ihany aho, ary niadana tamin'ny fivezivezena nanodidina ilay andry mba hiatrika ilay zanak'ondry, raha naneno ny trompetra, nihorohoro ny tempoly, nisy antsoantso fandresena nipoitra avy tamin'ireo olo-masina tafangona, famirapiratana mahatahotra no nanazava ilay trano, dia tonga haizina lalina ny zavatra rehetra. Efa nanjavona niaraka tamin'ilay famirapiratana avokoa ireo olona sambatra rehetra, ary izaho sisa no tavela irery tao anatin'ny fampanginana mahatsiravina tamin'ny alina. Nifoha tamin'ny fijalian-tsaina aho ka saiky tsy naharesy lahatra ny tenako akory fa nanonofy aho. Toa efa voafaritry ny lozako, fa efa nandao ahy ny Fanahin'ny Tompo ka tsy hiverina intsony mandrakizay.

“Tsy ela taorian'izany dia nanana nofy hafa indray aho. Toa nipetraka tao anatin'ny famoizam-po lalina indrindra aho, ny tavako nafeniko tao an-tanako, sady nieritreritra toy izao:

Raha teto an-tany Jesosy, dia ho any Aminy aho, hianjera eo an-tongony, ary hilaza Aminy ny fahoriako rehetra. Tsy handà ahy Izy, fa hamindra fo amiko, ary ho tiako sy hotompoiko mandrakariva Izy. Tamin'izay indrindra dia nivoha ny varavarana, ary niditra ny olona iray tsara endrika sy tsara tarehy. Nijery ahy tamim-pangorahana izy ka nanao hoe: 'Te-hahita an'i Jesosy va ianao? Eto Izy, ary azonao jerena raha maniry izany ianao. Ento ny zavatra rehetra anananao, ka manaraha ahy.'"

"Tamin'ny hafaliana tsy hay tenenina no nandrenesako izany, ka tamin-kafaliana no nanangonako ny fananako madinika rehetra, ny zavatra kely sarobidy rehetra notiaviko, ary nanaraka ny mpitari-dalana ahy aho. Nentiny ho eo amin'ny tohatra mideza sady toa mora vaky aho. Raha vao nanomboka niakatra ireo ambaratonga aho, dia nampitandrina ahy izy mba hitandrina tsy hiala any ambony ny masoko, fandrao fanina aho ka ho lavo. Maro koa ny hafa izay niakatra tamin'izany fiakarana mideza izany no lavo, talohan'ny nahatongavany teo an-tampony."

"Farany dia tonga teo amin'ilay dingana farany izahay ka nijoro teo anoloan'ny varavarana iray. Teo no nandidian'ny mpitari-dalana ahy hamela ny zavatra rehetra izay nentiko niaraka tamiko. Tamim-pifaliana no nametrahako izany; dia novohany ny varavarana, ka nasainy niditra aho. Vetivety dia nijoro teo anatrehan'i Jesosy aho. Tsy nisy fomba hahadiso azy io endrika tsara tarehy io. Io fanehoam-pahatsaram-panahy sy fiandrianana io dia tsy mety ho an'iza na iza afa-tsy Azy ihany. Raha vao niantefa tamiko ny fijeriny, dia fantatro niaraka tamin'izay fa fantany ny toe-javatra rehetra teo amin'ny fiainako sy ny eritreritro lalina rehetra ary ny fihetseham-poko rehetra.

"Niezaka niaro tena tsy ho tratran'ny fijeriny aho, satria nahatsapa ho tsy mahazaka ny masony mandinika ahy lalina; nefa nanatona Izy tamim-pitsikiana, ary nametraka ny tanany teo ambonin'ny lohako ka nanao hoe: 'Aza matahotra.' Ny feon'ny vavany mamy dia nampihetsi-po ny foko tamin'ny fahasambarana izay tsy mbola niainany hatrizay. Faly loatra aho ka tsy afaka niloa-bava akory; fa resin'ny fihetseham-po aho ka niankohoka teo an-tongony. Raha nandry teo aho, tsy manan-kery, dia nandalo teo anatrehako ny zava-niseho feno hatsarana sy voninahitra, ary toa tonga teo amin'ny fiarovana sy ny fiadanan'ny lanitra aho. Farany dia niverina ny heriko, ka nitsangana aho. Mbola nibanjina ahy ihany ny mason'i Jesosy feno fitiavana, ary ny tsikiny dia nameno ny fanahiko fifaliana. Ny fanatrehany dia nameno ahy tahotra masina sy fitiavana tsy hay lazaina."

"Nisokatra ny varavarana izao ny mpitari-dalako, ary niara-nivoaka izahay. Nandidy ahy izy mba haka indray ny zavatra rehetra izay navelako tany ivelany. Rehefa vita izany, dia nomeny ahy tady maitso iray voahodidina tsara. Nasainy napetrako teo akaikin'ny foko izany, ary rehefa maniry hahita an'i Jesosy aho, dia esoriko avy ao an-tratrako izany ka ahinjitra hatramin'ny fara-fetrany. Nampitandrina ahy izy mba tsy hamelako azy hitoetra voahodidina ela loatra, fandrao hifamatotra ka ho sarotra ahitsy. Napetrako teo akaikin'ny foko ilay tady, ary nidina tamim-pifaliana tamin'ilay tohatra tery aho, nidera ny Tompo sy nilaza tamin'izay rehetra hitako izay hahitany an'i Jesosy. Io nofy io dia nanome fanantenana ahy. Ilay tady maitso dia naneho ny finoana tao an-tsaiko, ary ny hatsarana sy ny fahatsoran'ny fitokiana amin'Andriamanitra dia nanomboka nazava tamin'ny fanahiko." Testimonies, boky 1, 27–29.

Nanomboka tamin'ny fiakaran'ny fivorian'ny toby tao Exeter tamin'ny 17 Aogositra ka hatramin'ny 22 Oktobra 1844 dia enina amby enimpolo andro. Ireo enina amby enimpolo andro ireo dia maneho ny vanim-potoanan'ny fanambarana ny Antso tamin'ny Mamatonalina, ary eo amin'ny tontolon-kevitra ny fanoharana ny amin'ny virijina folo, ireo izay nitory izany hafatra izany tamin'izany fotoana izany dia maneho ireo izay nanana menaka, ary ireo izay tsy nitory izany hafatra izany tamin'izany fotoana izany dia tsy nanana menaka.

Tamin'ily fanoharana, ny fanambadiana dia nitranga teo am-piandohan'ny fotoana niandrasana. Efa tanteraka ny fanambadiana ara-dalàna, ary avy eo samy nody ny rehetra ka niandry mandra-panapahan'ny rain'ny mpampakatra raha azo ekena ny hanatanterahana tanteraka ny fanambadiana. Ny tsy fahatokiana teo anelanelan'ny fanambadiana voalohany sy ny lanonana faharoa tamin'ny misasakalina dia noheverina ho fijangajangana. Ny fotoana niandrasana dia nifototra tamin'ny fiandrasan'ny rain'ny mpampakatra hahita izay nitranga tamin'ny ampakarina tao anatin'ny fe-potoana iray. Moa va izy bevohoka?

Rehefa nanapa-kevitra ny raim-pianakaviana fa efa voalamina tsara ny zavatra rehetra, dia nanomboka ny filaharana amin'ny misasak'alina; ary tamin'ny alina no nanombohany azy mba hialana amin'ny hafanana mavesatra amin'ny antoandro any Palestina. Noho izany antony izany, ireo mpanotro na ny ampakarina, dia ireo virijina ao amin'ny fanoharana, dia tsy maintsy nanana ny fanilony avy sy tahirin-tsolika ho am-piandrasana ny antso tamin'ny misasak'alina izay nanambara fa efa manomboka ny filaharana mankany amin'ny fampakaram-bady, satria amin'ny alina no hanatanterahana izany. Tany Exeter dia tonga ny antso tamin'ny misasak'alina, ary na nanana solika ampy vonona ho amin'ily filaharana ianao na tsy nanana.

Rehefa niala tao Exeter izy ireo niaraka tamin'ny hafatra, dia naneho vahoaka iray izay voaisy tombo-kase. Ny sasany nanana diloilo ampy mba hahafahany miditra amin'ny fanambadiana tamin'ny 22 Oktobra 1844, ary ny sasany kosa tsy nanana. Ireo enimpolo sy enina andro ireo dia maneho vanim-potoana iray izay ametrahana tombo-kase ny vahoakan'Andriamanitra ho amin'ny varavarana mihidy amin'ny lalàn'ny Alahady. Raha nanana ny habetsahan'ny diloilo tokony ho izy izy ireo, dia niditra tamin'ny finoana ho ao amin'ny Fitoerana Masina Indrindra.

Nasehon-dRahavavy White tamin'ny fanoharana ny fidiran'ny vahoakan'Andriamanitra ho ao amin'ny Fitoerana Masina Indrindra amin'ny andro farany, ary tamin'ny tantara alpha-niny dia fitsapana mahakasika aina na fahafatesana no voatohina tamin'izany fidirana amin'ny finoana ho ao amin'ny Fitoerana Masina Indrindra izany. Amin'ny andro farany, ny iray hetsy sy efatra amby efapolo sy arivo dia hotsapaina raha hiditra amin'ny finoana ho ao amin'ny Fitoerana Masina Indrindra izy ireo na tsia. Fitsapana mahakasika aina na fahafatesana indray izany.

Hotohizintsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka ireo zavatra ireo.

“Tamin'ny fanadiovana ny tempoly, Jesosy dia nanambara ny iraka nanendrena Azy amin'ny maha-Mesia Azy, ka niditra teo amin'ny fanatanterahana ny asany. Io tempoly io, izay naorina ho fonenan'ny Fanatrehan'Andriamanitra, dia nokendrena ho lesona hita maso ho an'ny Isiraely sy ho an'izao tontolo izao. Hatramin'ny mandrakizay dia fikasan'Andriamanitra ny hahatonga ny voary rehetra, hatramin'ny serafima mamirapiratra sy masina ka hatramin'ny

olombelona, ho tempoly honenan'ny Mpahary ao anatiny. Noho ny ota, ny maha-olona dia nitsahatra tsy ho tempolin'Andriamanitra. Nohamaizin'ny ratsy sy voaloton'ny faharatsiana, ny fon'ny olombelona dia tsy naneho intsony ny voninahitry Ilay Masina. Kanefa tamin'ny nahatongavan'ny Zanak'Andriamanitra ho nofo dia tanteraka ny fikasan'ny Lanitra. Andriamanitra mitoetra ao amin'ny maha-olona, ary amin'ny alalan'ny fahasoavana mamonjy dia tonga indray ho tempoliny ny fon'ny olombelona. Nokasain'Andriamanitra ny tempoly tao Jerosalema ho vavolombelona maharitra momba ilay anjara ambony misokatra ho an'ny fanahy rehetra. Nefa ny Jiosy dia tsy nahatakatra ny hevitra lalina nentin'ilay trano izay noheveriny tamin'ny fireharehana lehibe toy izany. Tsy nanolotra ny tenany ho tempoly masina ho an'ny Fanahy Masina izy ireo. Ny kianjan'ny tempoly tao Jerosalema, feno ny tabataban'ny varotra tsy masina, dia tena naneho marina loatra ny tempolin'ny fo, voaloton'ny fisian'ny filàna ara-nofo sy ny fisainana tsy masina.”

“Tamin'ny nanadiovan'i Jesosy ny tempoly tamin'ireo mpividy sy mpivarotra avy amin'izao tontolo izao, dia nanambara ny iraka nataony Izy mba hanadio ny fo hiala amin'ny fahalotoan'ny ota,—dia amin'ireo faniriana etỳ an-tany, ireo filàna feno fitiavan-tena, ireo fahazarana ratsy, izay manimba ny fanahy. Malakia 3:1–3 notsongaina.” Ilay Fitiavan'i Kristy, 161.

Hoy ny mpaminany hoe: “Nahita anjely iray hafa nidina avy tany an-danitra aho, nanana hery lehibe; ary ny tany dia nohazavain'ny voninahiny. Ary niantso mafy tamin'ny feo mahery izy ka nanao hoe: Rava, rava Babylona lehibe, ary efa tonga fonenan'ny demonia” (Apokalypsy 18:1, 2). Io no hafatra iray ihany izay nomen'ilay anjely faharoa. Rava Babylona, “satria nampisotro ny firenena rehetra ny divain'ny fahatezeran'ny fijangajangany izy” (Apokalypsy 14:8). Inona izany divay izany?—Ny fampianarany diso. Nomeny an'izao tontolo izao sabata sandoka ho solon'ny Sabatan'ny didy fahefatra, ary naveriny indray ilay lainga izay nolazain'i Satana tamin'i Eva voalohany tany Edena—dia ny tsy fahafatesan'ny fanahy araka ny maha-voajanahary azy. Fahadisoana maro mitovy amin'izany no naeliny patrana sy nanerana ny tany, ka “mampianatra ny didin'olona ho fampianarana” (Matio 15:9).

“Rehefa nanomboka ny asa fanompoany ampahibemaso Jesosy, dia nodiovin'ny Tempoly tamin'ny fandotoana manevateva sy masina tsy nohajaina natao taminy. Anisan'ny asa farany tamin'ny fanompoany ny fanadiovana fanindroany ny Tempoly. Toy izany koa, amin'ny asa farany ho fampitandremana izao tontolo izao, dia antso roa miavaka no atao amin'ireo fiangonana. Ny hafatry ny anjely faharoa dia hoe: ‘Rava Babylona, rava ilay tanàna lehibe, satria nampisotro ny firenena rehetra ny divain'ny fahatezeran'ny fijangajangany izy’ (Apokalypsy 14:8). Ary ao amin'ny antso mafy amin'ny hafatry ny anjely fahatelo dia re ny feo avy any an-danitra manao hoe: ‘Mivoaha aminy, ry oloko, mba tsy handray anjara amin'ny fahotany hianareo, ary mba tsy handraisanareo ny lozany. Fa tafakatra hatrany an-danitra ny fahotany, ary tsaroan'Andriamanitra ny helony’ (Apokalypsy 18:4, 5).” Selected Messages, boky 2, 118.